horizontą, t. y. XVII a. II puse (galbūt iki XVIII a. I pusės).

The Excavation at Laisvės Square

In 2017, five test pits (a total of 18 m^2) were excavated at Laisvės Square in Krakės (Kėdainiai District). Fragments of a 20th-century building (visible in a 1930s photo of Laisvės Square (Fig. 1)) foundation were unearthed in test pits 4–5, the remains of a cobblestone road in test pits 1–3, and a fragment of cobblestone road with a gutter in test pit 3 (Fig. 2).

A grey cultural layer from the second half of the 17th century (to perhaps the first half of the 18th century) was uncovered at a depth of 55–95 cm in test pits 1–2 and 4–5. Fragments (Fig. 3) of (green, light green) glazed pottery and (green, dark green) glazed tile fragments were found in it.

KRAŽIAI

Donatas Zubrickas

Tyrimai Kapų, Kolegijos, Medeinės ir Vytauto gatvėse 2016 m.

2016 m. Kražiuose (Kelmės r.) numatyta pakloti naują apie 2637 m ilgio elektros kabelio liniją. Visų pirma suprojektuotoje elektros kabelio trasos vietoje atlikti žvalgomieji tyrimai, ištirti 54 1x1 m dydžio šurfai (bendras 54 m^2 plotas). Anksčiau Kražių miestelyje archeologiniai tyrimai daugiausia vyko Kražių kolegijos aplinkoje. Jiems vadovavo A. Lisanka 1975 m., R. Spranaitis 1988–1989 m., G. Aleliūnas (*ATL 1996 ir 1997 metais*, 1998, p. 360–361), T. Poška (*ATL 2002 metais*, 2004, p. 219–220), L. Deveikytė (*ATL 2008 metais*, 2009, p. 357–359), M. Michelbertas (*ATL 2010 metais*, 2011, p. 358–359; *ATL 2011 metais*, 2012, p. 408–410), M. Grikpėdis ir V. Veževičienė (*ATL 2013 metais*, 2014, p. 328–330). Šių tyrimų metu po paviršiniais 0,5–1,3 m storio sluoksniais virš įžemio fiksuoti XVI–XVIII a. kultūriniai sluoksniai bei mūrai.

2016 m. šurfais tirta Kapų, Kolegijos Medeinės ir Vytauto gatvėse, kurios patenka į Kražių miestelio istorinės dalies (UK 17089) bei senojo miesto vietos (UK 13012) teritorijas. Žvalgomųjų tyrimų metu didesnėje šurfų dalyje fiksuoti vėlyvi XIX–XX a. kultūriniai sluoksniai bei užstatymo liekanos. Archeologinis sluoksnis aptiktas į V nuo Kražių kolegijos (šurfai 14–17), į R nuo kolegijos (šurfai 19–21), Medeinės gatvės R dalyje (šurfai 26, 36) bei saugomos teritorijos V dalyje ties Vytauto gatve (šurfai 4, 13).

Į R nuo Kražių kolegijos tirtuose šurfuose 20–21 po paviršiniu sluoksniu fiksuotas tos pačios spalvos iki 1,9 m storio kultūrinis sluoksnis su XVII–XX a. radiniais. Įžemis nepasiektas. Vidutiniškai nuo 1,2 m gylio išskirtas archeologinis horizontas, nes nuo minėto gylio aptikti jau XVII–XVIII (XIX?) a. datuojami radiniai. O šurfe 19 XVIII–XIX a. datuojamas archeologinis sluoksnis aptiktas jau 40 cm gylyje. Į V nuo kolegijos tirtuose šurfuose 14–17 iki 40 cm storio XVI–XVII a. datuojamas kultūrinis sluoksnis fiksuotas vidutiniškai 20–40 cm gylyje.

Panašiame gylyje minėto laikotarpio kultūrinis sluoksnis aptiktas Medeinės gatvės R dalyje kastuose šurfuose 26 ir 36. Atsižvelgus į tyrimų rezultatus, dalį elektros kabelio nutarta pakloti uždaruoju prastūmimo būdu po nustatytu kultūriniu sluoksniu. Detalieji tyrimai atlikti tirtų į V nuo kolegijos pastato šurfų 14–17 bei į R nuo Medeinės gatves tirtų šurfų 26 ir 36

1 pav. XIX–XX a. grindinys perkasoje 1. D. Zubricko nuotr.

Fig. 1. The 19th–20th-century paving in trench 1.

0 5 cm

2 pav. Puodo fragmentas. D. Zubricko nuotr.

Fig. 2. A pot fragment.

aplinkose. Tyrimai vyko suprojektuotos elektros kabelio trasos vietoje, iki įžemio tirta 14 1 m pločio perkasų (bendras plotas – 177 m^2).

Šių tyrimų metu buvo surinkti radiniai bei fiksuotos į įžemį įgilintos struktūros, t. y. perkasimai bei ūkinės duobės. Tik dviejose perkasose aptikti pamatai bei grindinys (1 pav.). Vienas pamato fragmentas bei grindinys aptiktas perkasoje 1, tirtoje ties Medeinės gatve, bei vienas iš lauko akmenų krautas pamatas perkasoje 11, tirtoje palei Kolegijos gatvę. Bendrai žvalgomųjų ir detaliųjų archeologinių tyrimų metu inventorinta 1650 archeologinių radinių, datuojamų XVI–XVIII a. (2 pav.).

Ties Vytauto gatve kastuose šurfuose 4 ir 13 (t. y. kastuose ties saugomos teritorijos V riba) fiksuoti niveliaciniai sluoksniai, suformuoti užpilant šioje vietoje buvusio upelio vagą. Nuo vidutiniškai 1,1–1,3 m gylio tirtas sluoksnis su XVII–XVIII a. radiniais. Šurfe 4, apie 1,5 m gylyje aptikti susmeigti iki 5 cm skersmens mediniai kuolai (žvejybos vieta?).

The 2016 Investigations on Kapų, Kolegijos, Medeinės, and Vytauto Streets

In 2016, a field survey and excavation were conducted at the site of a new power cable route in Kražiai (Kelmė District). A total of 231 m^2 were excavated and sunken structures: overdug holes and utility pits were recorded in the natural soil. Foundations and paving were discovered in two trenches (Fig. 1). 1650 16th–18th-century finds were inventoried (Fig. 2).

MERKINĖ

Vytenis Podėnas,
Žygimantas Buržinskas

Nemunaičio gatvė 10

Numatomų nuotekų tinklų ir šulinio kasimo vietose 2017 m. atlikti žvalgomieji tyrimai sklype Nemunaičio g. 10 Merkinėje (Varėnos r.). 56 m ilgio projektuojamos trasos vietoje iškasti 3 šurfai (bendras plotas 3 m^2), padaryta 11 gręžinių (1 pav.).

Sklypo PV dalyje ištirti 1x1 m dydžio šurfai 1 ir 2. Šurfe 1, P sklypo dalyje, giliau 80 cm storio XIX–XX a. pradžios sluoksnių, fiksuotas apie 75 cm storio gelsvo supustyto ar sąnašinio smėlio sluoksnis. Jame rasta keliolika juodos,